

ΣΤΕ 17/2004

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Γ'

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 15 Μαΐου 2003, με την εξής σύνθεση: Γ. Σταυρόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ' Τμήματος, Π.Ν. Φλώρος, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Ν. Σακελλαρίου, Ν. Μαρκουλάκης, Σύμβουλοι, Γ. Ποταμιάς, Κ. Πισπιρίγκος, Πάρεδροι. Γραμματέας η Δ. Μουζάκη, Γραμματέας του Γ' Τμήματος. Για να δικάσει την από 27 Δεκεμβρίου 2002 αίτηση των: 1) ..... και 2) ....., οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Κων. Τουμασάτο, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, κατά: 1) του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ο οποίος δεν παρέστη και 2) των: α) ....., β) ....., οι οποίοι δεν παρέστησαν, και γ) ....., ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Κων. Ρούσο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο. Με την αίτηση αυτή οι αναιρεσιόντες επιδιώκουν να αναιρεθεί η υπ' αριθ. 762/2002 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πατρών.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου Ν. Σακελλαρίου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των αναιρεσιόντων, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο του αναιρεσιβλήτου που παρέστη, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως κατεβλήθη το κατά νόμον απαιτούμενο παράβολο (ειδικά έντυπα παραβόλου του Δημοσίου: 309724 και 783270 έτους 2002).

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, ζητείται από τον πρώτο των ήδη αιτούντων επικεφαλής του συνδυασμού «.....» και υποψήφιο νομάρχη, κατά τις εκλογές της 13ης και 20ης Οκτωβρίου 2002, για την ανάδειξη των αρχών της Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Αχαΐας και από τον δεύτερο εξ αυτών, υποψήφιο νομαρχιακό σύμβουλο στον προαναφερθέντα συνδυασμό, η αναίρεση της υπ' αρ. 762/2002 αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου Πατρών, με την οποία ανεκηρύχθησαν, κατά τις εν λόγω εκλογές, ο μεν συνδυασμός του πρώτου των ήδη αναιρεσιβλήτων «.....», με υποψήφιο νομάρχη τον ίδιο, ως επιτυχών, οι δε συνδυασμοί του δεύτερου και τρίτου εξ αυτών, υποψηφίων επίσης νομαρχών στην προαναφερθείσα Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και επικεφαλής των συνδυασμών «.....» και «.....» αντιστοίχως, ως επιλαχόντες, καθ' ο μέρος ανεκηρύχθη ως τρίτος επιλαχών, ο τελευταίος ως άνω συνδυασμός, ο οποίος έλαβε μία έδρα, η οποία όμως έπρεπε κατά τους ήδη αναιρεσιόντες να δοθεί στον συνδυασμό τους,

3. Επειδή, με την διάταξη του άρθρου 37 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως (Κ.Ν.Α., ΠΔ 30/1996, ΦΕΚ Α 2') καθορίζεται ο τρόπος εξαγωγής και δημοσιεύσεως των αποτελεσμάτων στις εκλογές για την ανάδειξη των αρχών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Ν.Α.) και ως αρμόδιο πρωτοδικείο για τις σχετικές ενέργειες ορίζεται το πολιτικό πρωτοδικείο που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 23 του πιο πάνω Κώδικα, δηλαδή το μοναδικό πολυμελές πρωτοδικείο της Ν.Α. ή το πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της και ότι ο Πρόεδρος Πρωτοδικών μόλις συγκεντρωθούν τα αποτελέσματα όλων των εφορευτικών επιτροπών της Ν.Α. καταρτίζει πίνακα αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας και εξάγει το γενικό αποτέλεσμα το οποίο δημοσιεύεται αμέσως με τοιχοκόλληση στο κατάστημα της Ν.Α. (άρθρο 37 παρ. 2). Ακολούθως, στην μεν διάταξη του άρθρου 38 του ως άνω Κώδικα ορίζεται ότι ο Πρόεδρος Πρωτοδικών εκθέτει τα πρακτικά της εκλογής και τον πίνακα των αποτελεσμάτων στο κατάστημα του Πρωτοδικείου επί πέντε (5) ημέρες και συντάσσει για την έκθεση αυτή πρακτικό που τοιχοκολλείται επίσης έξω από το δικαστικό κατάστημα. Στο διάστημα αυτό οι εκλογείς μπορούν να λάβουν γνώση του πίνακα και των λοιπών στοιχείων της εκλογής και να ασκήσουν ενστάσεις κατά του κύρους της, στην δε διάταξη του άρθρου 39 αυτού ορίζεται ότι αν δεν υποβληθούν ενστάσεις το πολυμελές πρωτοδικείο επικυρώνει με απόφασή του το αποτέλεσμα της εκλογής και ανακηρύσσει τον επιτυχόντα και τους επιλαχόντες συνδυασμούς, το νομάρχη και τους τακτικούς και αναπληρωματικούς νομαρχιακούς συμβούλους κάθε συνδυασμού που εκλέγονται. Εξ άλλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 38 του Κ.Ν.Α. και 244, 245 παρ. 1 και 2, 248 παρ. 1, 249 και 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999, ΦΕΚ Α 97), όπως οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 245 ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με το άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 3051/2002 (Α' 220), για τη σε πρώτο και τελευταίο βαθμό επίλυση των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία για την ανάδειξη των αρχών των Ν.Α. ασκείται ένσταση, η οποία στρέφεται είτε κατά των κατά το άρθρο 38 του Κ.Ν.Α. πρακτικών εκλογής και του πίνακα αποτελεσμάτων είτε κατά της αποφάσεως που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 39 παρ. 4 του ίδιου Κώδικα, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και επιλαχόντες συνδυασμοί και οι υποψήφιοι κάθε συνδυασμού που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί νομαρχιακοί σύμβουλοι. Ειδικότερα, στην περίπτωση κατά την οποία ασκούνται ενστάσεις κατά των πρακτικών εκλογής και του πίνακα αποτελεσμάτων του άρθρου 38 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, δεν γίνεται επικύρωση του αποτελέσματος της εκλογής και ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και εκλεγόμενων τακτικών και αναπληρωματικών νομαρχιακών συμβούλων από το αρμόδιο πολιτικό πρωτοδικείο κατά το άρθρο 39 του εν λόγω Κώδικα, αλλά ο γραμματέας του δικαστηρίου αυτού διαβιβάζει τις ενστάσεις μαζί με όλα τα σχετικά με την εκλογή έγγραφα και λοιπά στοιχεία στο αρμόδιο διοικητικό εφετείο (βλ. άρθρο 40 παρ. 1 του Π.Δ 30/1996, όπως αντικαταστάθηκε και τροποποιήθηκε με την διάταξη του άρθρου 15 παρ. 8 του ν. 3051/2002, ΦΕΚ Α 220), το οποίο, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41 παρ. 4 του Κ.Ν.Α. και στο άρθρο 259 παρ. 3 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, μετά την έκδοση όλων των οριστικών αποφάσεων που αφορούν την συγκεκριμένη Ν.Α., εκδίδει, ασκώντας αυτό το πρώτον την κατά το άρθρο 39 παρ. 1 του Κ.Ν.Α. διοικητικής φύσεως αρμοδιότητα, την πράξη επικύρωσης του αποτελέσματος της εκλογής, όπως αυτό διαμορφώνεται μετά τις ανωτέρω αποφάσεις του, και ανακήρυξης των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών καθώς και των υποψηφίων που εκλέγονται ως τακτικοί και αναπληρωματικοί νομαρχιακοί σύμβουλοι σύμφωνα με τους σταυρούς προτίμησης που έλαβαν. Τέλος, κατά τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 40 παρ. 1 και 2, 41 και 42 του Κ.Ν.Α. όπως αυτές αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 7 και 8 του ν. 3051/2002, 81 παρ. 2 και 266 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και 53 παρ. 1 του π.δ. 18/1989

(Α' 8), κατά των αποφάσεων του διοικητικού εφετείου που εκδίδονται σύμφωνα με τα άρθρα 44 του Κ.Ν.Α. και 259 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας χωρεί αίτηση αναιρέσεως, την οποία δικαιούται να ασκήσει καθένας ο οποίος μετέσχε ως διάδικος στην ενώπιον του διοικητικού εφετείου ουσιαστική δίκη επί της ενστάσεως, εφόσον έχει έννομο συμφέρον προς τούτο. Στην περίπτωση αυτή, με την απόφαση του διοικητικού εφετείου επί της ενστάσεως συμπροσβάλλεται, ως παρακολουθηματική της ασκηθείσας δικαστικής αρμοδιότητας, και η εκδιδόμενη κατά τα άρθρα 41 παρ. 4 του Κ.Ν.Α. και 259 παρ. 3 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας πράξη του άρθρου 39 του Κ.Ν.Α., όπως το περιεχόμενό της διαμορφώνεται επί τη βάση του διατακτικού της αποφάσεως του εν λόγω δικαστηρίου, με την οποία εκδικάσθηκε η ένσταση. Η πράξη όμως αυτή του διοικητικού εφετείου, καθό μέρος δεν δύναται να θεωρηθεί υπό την ανωτέρω έννοια ως συμπροσβαλλόμενη με την απόφασή του επί της ενστάσεως, δεν υπόκειται, ως εκδιδόμενη, επιτρεπώς κατά το Σύνταγμα (άρθρο 94 παρ. 4), κατ' ενάσκηση αμιγώς διοικητικής και όχι δικαστικής φύσεως αρμοδιότητας (Σ.τ.Ε. 798/1996), σε ευθεία και αυτοτελή προσβολή με αίτηση αναιρέσεως, καθόσον η παραδεκτή άσκηση της τελευταίας κατά το άρθρο 53 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 προϋποθέτει την προσβολή δικαστικής πάντοτε κατά τη φύση της αποφάσεως και δη από πρόσωπο που μετέσχε ως διάδικος στην δίκη επί της ουσίας κατά την οποία εκδόθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, όχι δε και από πρόσωπο τρίτο, το οποίο δεν μετέσχε ως διάδικος στη δίκη επί της ενστάσεως, αλλά θίγεται, το πρώτον, από μέρος της κατά τ' ανωτέρω διοικητικής πράξης, το οποίο δεν διαμορφώθηκε βάσει του περιεχομένου της δικαστικής αποφάσεως επί της ενστάσεως. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο βλαπτόμενος από την εν λόγω πράξη δύναται να τύχει πλήρους κατά το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος έννομης προστασίας, όπως και οι αρχικοί διάδικοι, μόνο με την άσκηση ενστάσεως κατά της πράξης αυτής ενώπιον του αρμοδίου διοικητικού εφετείου. Αν και κατά τη γνώμη των Συμβούλων Ν. Σακελλαρίου και Ν. Μαρκουλάκη, προς την οποία συντάχθηκε και ο Πάρεδρος Κ. Πισπιριγκός, ο νομοθέτης παρέλειψε να θεσπίσει με τις μνησθείσες διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα ειδικό ένδικο βοήθημα πρόσφορο για την επίλυση των διαφορών που γεννώνται το πρώτον με την απόφαση του διοικητικού εφετείου, η οποία εκδίδεται κατά το άρθρο 259 παρ. 3 του Κώδ. Διοικητ. Δικονομίας ύστερα από την έκδοση όλων των οριστικών αποφάσεων επί των ενστάσεων που αφορούν το εκλογικό αποτέλεσμα σε κάθε Ο.Τ.Α. και με την οποία ανακηρύσσονται ο επιτυχών και οι επιλαχόντες συνδυασμοί καθώς και οι υποψήφιοι που εκλέγονται. Περαιτέρω όμως, κατά τη γνώμη αυτή, προκειμένου να εξασφαλισθεί η κατά το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και υπέρ εκείνων των προσώπων, για τα οποία γεννώνται εκλογικές διαφορές ακριβώς με την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως του διοικητικού εφετείου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα άνω πρόσωπα παραδεκτώς προσβάλλουν την λόγω απόφαση ως δικαστική πράξη με ένδικο βοήθημα που έχει χαρακτήρα ανακοπής (πρβλ. άρθρο 583 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των διατάξεων περι ενστάσεως του Κώδ. Διοικητ. Δικονομίας για την εκδίκαση της ανακοπής.

4. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το εκδόν αυτήν δικαστήριο, επιληφθέν εν συνεχεία των υπ' αρ. 746, 748, 749, 750, 756, 757 και 759/2002 προγενεστέρων αποφάσεών του, με τις οποίες είχαν εκδικασθεί από αυτό ενστάσεις, οι οποίες δεν είχαν ασκηθεί από τους ήδη αναιρεσιόντες αλλά από ορισμένους άλλους υποψηφίους νομαρχιακούς συμβούλους διαφόρων συνδυασμών-οι οποίες εστρέφοντο κατά της υπ' αρ. 242/2002 πράξεως του Προέδρου Πρωτοδικών Πατρών (πίνακας αποτελεσμάτων) και της υπ' αρ. 770/2002 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πατρών (περί ανακηρύξεως υποψηφίων)-προχώρησε στην κατανομή εδρών και την ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, του εκλεγμένου ως νομάρχη και των

εκλεγομένων τακτικών και αναπληρωματικών νομαρχιακών συμβούλων κάθε συνδυασμού, κατά τις εκλογές για την ανάδειξη των αρχών των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων (ΝΑ) της 13ης και 20ης Οκτωβρίου 2002, στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αχαΐας. Ειδικότερα, το εκδόν την ήδη αναιρεσιβαλλομένη απόφαση δικαστήριο εδέχθη ότι επιτυχών έπρεπε να ανακηρυχθεί ο συνδυασμός: «.....» και νομάρχης ο πρώτος των ήδη αναιρεσιβλήτων με είκοσι τρεις (23) έδρες και ως επιλαχόντες οι συνδυασμοί: «.....», με επικεφαλής τον δεύτερο των ήδη αναιρεσιβλήτων, με δώδεκα (12) έδρες (δεύτερος επιλαχών), «.....», με υποψήφιο νομάρχη και αναπληρωματικό νομαρχιακό σύμβουλο τον πρώτο και δεύτερο των ήδη αναιρεσιόντων αντιστοίχως, με μία (1) έδρα (τρίτος επιλαχών) και «.....» με επικεφαλής τον τρίτο των ήδη αναιρεσιβλήτων με μία (1) έδρα (τέταρτος επιλαχών). Ήδη με την κρινομένη αίτηση οι ήδη αιτούντες, οι οποίοι δεν είχαν ασκήσει-όπως ήδη εξετέθη-ενστάσεις κατά της προαναφερθείσας πράξεως του Προέδρου Πρωτοδικών Πατρών (πίνακας αποτελεσμάτων) και της ως άνω αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πατρών (περί ανακηρύξεως υποψηφίων) στρέφονται ευθέως κατά της ως άνω γενόμενης από το εκδόν την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση δικαστήριο ανακηρύξεως ως επιλαχόντες του συνδυασμού «.....» και προβάλλουν ότι έσφαλε το δικάσαν δικαστήριο και ότι έπρεπε κατ' ορθήν ερμηνεία και εφαρμογή των εν προκειμένω εφαρμοστέων διατάξεων να αφαιρεθεί η δοθείσα στον πιο πάνω συνδυασμό έδρα και να κατανεμηθούν δύο έδρες (αντί μιας) στον συνδυασμό τους και να ανακηρυχθεί ως τακτικός νομαρχιακός σύμβουλος ο δεύτερος των ήδη αναιρεσιόντων. Με τα δεδομένα όμως αυτά, εφ' όσον οι ήδη αναιρεσιόντες δεν διετέλεσαν διάδικοι στις δίκες εν συνεχεία των οποίων εξεδόθη η ήδη αναιρεσιβαλλομένη απόφαση ούτε ήταν διάδικοι στην ενώπιον του Διοικ. Εφετείου Πατρών διεξαχθείσα δίκη, δεν δικαιούνται, σύμφωνα με τα ήδη γενόμενα δεκτά, σε άσκηση αιτήσεως αναιρέσεως κατά της αποφάσεως αυτής, η δε κρινομένη αίτηση, έχουσα το ανωτέρω περιεχόμενο, πρέπει με ορθό νομικό χαρακτηρισμό να θεωρηθεί ως ένσταση του άρθρου 246 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και σύμφωνα με το άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 1968/1991, Α' 50, να παραπεμφθεί προς εκδίκαση στο Διοικητικό Εφετείο Πατρών, το οποίο είναι αρμόδιο να κρίνει και επί παντός ζητήματος παραδεκτού αυτής.

Δ ι α τ α ύ τ α

Απέχει να αποφανθεί επί της κρινομένης αιτήσεως, η οποία έχει τον χαρακτήρα ενστάσεως και

Παραπέμπει αυτήν προς εκδίκαση στο Διοικητικό Εφετείο Πατρών, κατά τα εις το αιτιολογικό.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 27 Μαΐου και 3 Ιουνίου 2003 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 8 Ιανουαρίου 2004.

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος
Γ. Σταυρόπουλος

Η Γραμματέας του Γ' Τμήματος
Δ. Μουζάκη